

Programy

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) to jeden z pięciu głównych funduszy, poprzez które Unia Europejska (UE) wspiera rozwój społeczno-gospodarczy krajów członkowskich. Jego zasoby finansowe inwestuje się w ludzi, szczególnie tych, którzy mają trudności ze znalezieniem pracy.

W okresie 2014 - 2020 UE przeznaczyła na EFS ponad 80 mld euro, czyli prawie jedną czwartą wydatków na politykę rozwoju regionalnego. Polsce przyznano z tej puli ok. 13,2 mld euro. To znacznie więcej niż w latach 2007 - 2013, kiedy do dyspozycji było nieco ponad 11 mld euro. Środki z EFS będą wykorzystywane na dwóch poziomach: krajowym i regionalnym. Na poziomie krajowym funkcjonuje jeden **Program Operacyjny - Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)**, który otrzymał 4,4 mld euro, co stanowi ok. 34% ogółu środków. Pozostałe ponad 66% zostało rozdzielone między **16 programów regionalnych**.

Główne cele Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)

EFS wspiera dążenie do wysokiego poziomu zatrudnienia i wysokiej jakości miejsc pracy, poprawę dostępu do rynku pracy oraz mobilność geograficzną i zawodową pracowników. Ułatwia im dostosowanie się do zmian w przemyśle oraz w systemach produkcyjnych koniecznych dla zrównoważonego rozwoju. Zachęca do wysokiego poziomu kształcenia i szkolenia dla wszystkich oraz wspiera przechodzenie młodych ludzi z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, zwalcza ubóstwo, wzmacnia włączenie społeczne, oraz wspiera równość płci, niedyskryminację i równe szanse. Projekty wspierane przez EFS są kierowane do różnych grup społecznych. Specyfiką EFS jest, że występują tu dwa rodzaje beneficjentów: beneficjenci (projektodawcy) oraz grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia (uczestnicy projektów).

- Beneficjentami są m.in. różnego typu organizacje pracowników i pracodawców, organizacje pozarządowe i charytatywne, uczelnie, organy administracji rządowej i samorządowej, instytucje publiczne i prywatne, związane z edukacją, służbą zdrowia itp. oraz przedsiębiorstwa.
- Grupą docelową/ostatecznymi odbiorcami wsparcia są uczestnicy realizowanych projektów, zazwyczaj osoby prywatne, ale też firmy i organizacje. W ramach przyjętych przez Polskę celów głównymi beneficjentami w latach 2014-2020 będą osoby bezrobotne i niepracujące, zwłaszcza młode do 29 roku życia, nie uczące się, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, osoby niepełnosprawne, samotnie wychowujące dzieci i rodziny wielodzietne. Uczestnikami projektów będą mogły być również kobiety, osoby starsze poszukujące pracy lub pragnące zwiększyć swą wiedzę, przedsiębiorcy i ich pracownicy, zwłaszcza właściciele i zarządzający mikro i małymi przedsiębiorstwami. Poza tym, dużą grupę będą stanowić naukowcy, profesorowie, studenci, nauczyciele i uczniowie, a także urzędnicy, pracownicy służby zdrowia i urzędów pracy.

Rodzaje działań finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Na poziomie krajowym wsparcie będzie dotyczyło ram instytucjonalnych oraz wprowadzanych reform, a także priorytetowych obszarów, które mają charakter ogólnopolski, takich jak: wsparcie osób młodych, szkolnictwo wyższe, innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa. Na poziomie regionów wszystkie cele będą realizowane z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb ich mieszkańców z uwzględnieniem specyficznej sytuacji w danym województwie. Władze regionalne przygotowały strategie rozwoju społeczno-gospodarczego do 2020 roku i na ich podstawie opracowały konkretne programy wykorzystania środków unijnych, w tym także z EFS.

Poziom krajowy

Realizacji celów na poziomie krajowym służy Program Wiedza Edukacja Rozwój (POWER), na który przeznaczone jest 4,4 mld euro z EFS. Przewidziano w nim następujące rodzaje działań:

- Osoby młode na rynku pracy – alokacja EFS i specjalna linia budżetowa 1 757 mln euro: realizacja działań skierowanych do ludzi młodych pozostających bez zatrudnienia w wieku 15-29 lat (w szczególności tych, którzy nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, tzw. Młodzież NEET), które będą przyczyniały się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy.
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji – alokacja EFS 739 mln euro: wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform.
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju – alokacja EFS 1 056 mln euro: wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę.
- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa – alokacja EFS 670 mln euro: realizacja działań nietypowych, innowacyjnych, ponadnarodowych, prowadzących do wypracowania rozwiązań w celu ich przetestowania przed przejściem do fazy wdrożenia, które w większości przypadków będzie miało miejsce na poziomie regionalnym, a także realizacja programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.
- Wsparcie dla obszaru zdrowia – alokacja EFS 301 mln euro: realizowane będą m.in. działania dotyczące wdrożenia i rozwoju programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy, dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej oraz wdrożenie działań prozdrowotnych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedroгих, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych.
- Pomoc techniczna – alokacja EFS 164 mln euro.

W ramach wszystkich powyższych obszarów i działań PO WER będzie pośrednio realizowany także cel włączenia społecznego oraz walki z ubóstwem i dyskryminacją. Zatrudnienie i wzrost kwalifikacji okazuje się bowiem najskuteczniejszym sposobem zagwarantowania ludziom bezpieczeństwa finansowego, niezależności oraz poczucia godności i przynależności.

Poziom regionalny

Realizacji celów EFS w regionach służyć będą działania, które bezpośrednio odnoszą się do beneficjentów. W ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych kontynuowane będą działania z zakresu aktywnego poszukiwania pracy i podnoszenia kwalifikacji zawodowych bezrobotnych i osób poszukujących pracy, a także osób znajdujących się w trudnej sytuacji i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Nadal dofinansowywane będą działania ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości wśród osób powyżej 29 roku życia, m.in. na tworzenie przedsiębiorstw społecznych dających nowe miejsca pracy, a szkolenia pozwolą uzyskać umiejętności potrzebne na rynku pracy.

Więcej informacji na stronie: www.funduszeuropejskie.gov.pl